

ŠKODA AUTO VYSOKÁ ŠKOLA, O.P.S.

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6208R087 Podniková ekonomika a management obchodu

Akciové trhy

František Pavlát

Vedoucí práce: prof. Ing. Jiří Strouhal, Ph.D.

Tento list vyjměte a nahradte zadáním bakalářské práce

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury pod odborným vedením vedoucího práce.

Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná a v práci jsem neporušil autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Mladé Boleslavi dne 7. 12. 2016

Děkuji doc. Ing. Jiřímu Strouhalovi, Ph.D. za odborné vedení bakalářské práce, poskytování rad a cenných informací.

Dále bych chtěl poděkovat své rodině a přátelům za vytrvalou podporu při psaní bakalářské práce.

Obsah

Úvod	9
1 Historie akciových trhů	11
2 Co je to akcie	13
2.1 Druhy akcií.....	14
2.2 Dividendy a výnosnost akcií	15
2.3 Výnosnost verzus riziko.....	17
3 Popis trhu a jak trh funguje.....	18
4 Co ovlivňuje ceny akcií	20
5 Akciové bubliny	20
6 Příklady spekuláčních bublin	22
7 Co potřebujeme, když sami chceme začít obchodovat	23
7.1 Co dělat ještě před samotným obchodováním	24
7.2 Na co si dát v začátcích pozor	25
8 Metody oceňování akcií	27
8.1 Fundamentální analýza	27
8.2 Technická analýza	28
8.3 Psychologická analýza	29
9 Základní analýza společnosti ČEZ z hlediska potencionální investice	30
Závěr	32
Seznam literatury	34
Seznam obrázků a tabulek	35

Seznam použitých zkratk a pojmů

Některé ze zkratk a pojmů jsou odvozeny z anglických slov a jejich význam mnohdy odpovídá jejich českému překladu. Seznam neobsahuje veškeré zkratky a pojmy, se kterými se může začínající investor na trzích setkat.

AOS	Automatizovaný Obchodní Systém (systém, který umožňuje registrace, uzavírání a realizaci burzovních obchodů, včetně elektronického zpracování)
arbitráž	obchodní strategie, založená na rozdílnosti ceny stejných kontraktů na rozdílných burzách
akvizice	získání, převzetí podniku, jiným podnikem
blue chips	nejvíce obchodované akcie velkých a nejziskovějších společností
broker	zprostředkovatel obchodů
burzovní index	ukazatel vývoje kurzů daných cenných papírů
duální listing	emise akcií emitentem, která je ve stejný čas obchodována na větším množství burz, než na jedné jediné
emise	jde o cenné papíry, vydané jednou osobou v jednotné formě s jednotnými právy
emitent	společnost vydávající cenné papíry, kvůli zvýšení svých finančních prostředků
Ex-date	jedná se o předem známé datum, kdy se daný cenný papír již obchoduje bez práva na dividendu za předešlé období
fond	společnost, která sdružuje finanční prostředky investorů, které poté investuje do aktiv, investor za svou investici obdrží akcie, nebo podílové listy
IPO	Initial Public Offering (jedná se v překladu o primární veřejnou nabídku cenných papírů při vstupu společnosti na burzovní trh)

kontrakt	jde o smlouvu mezi účastníky trhu, se samotnými kontrakty se také obchoduje (například kontrakty komodit a jiné)
kotace	zveřejněná hodnota pro nákup a prodej určitého cenného papíru
kurzovní lístek	jde o výsledky obchodování na burze, obsahuje kurzy a objemy cenných papírů za určité období, burza tyto výsledky veřejně zveřejňuje
LOT	jde o jednotku minimálního množství cenných papírů, kterou lze na burze obchodovat
pákový efekt	znásobení investora kapitálu při investování (jde o dvousečnou zbraň, když se bude vyvíjet cena ve prospěch investora, pak pákový efekt investorovi zvýší zisk, v případě vývoje ceny v neprospěch investora, pak pákový efekt prohloubí investorovu ztrátu), pákový efekt nelze uplatnit na všechny finanční aktiva na trhu, záleží na daném brookrovi
P/E RATIO	jde o koeficient, jehož hodnota je určena poměrem kurzu akcie a ziskem na tuto akcii
spread	rozpětí mezi nákupní a prodejní cenou daného cenného papíru
věřitel	je ten, kterému dlužník má povinnost uhradit svůj vypůjčený dluh, jinými slovy závazek
volatilita	kolísavost ceny finančního instrumentu na trhu

Úvod

Téma bakalářské práce Akciové trhy jsem si zvolil z důvodu, že se o tuto problematiku zajímám již čtvrtým rokem a studuji obor management obchodu. Z toho poslední tři roky sám aktivně obchoduji na burze cenných papírů přes svého brokera, kterým je společnost Patria. Přes Patrii nakupuji české i zahraniční akciové tituly, které držím po určitou dobu, kterou si sám určím na základě předešlých zkušeností s obchodováním. Některé akciové tituly držím i několik let z důvodů pravidelných dividend, jiné nakupuji a prodávám podle potřeby a situací na finančním trhu. Zkušenosti jsem posbíral i na forexovém trhu, kde jsem obchodoval po nějaký čas především s měnovými páry a to hlavně USD/EUR a USD/JPY, včetně několika komodit, mezi které patří zlato a americká lehká ropa, která se obchoduje pod názvem WTI.

V poslední době jsem se ale začal soustředit výhradně na akciové trhy, kde jsem v posledním roce 2015 dosáhl zajímavých výnosů. Díky obchodování znám také mnoho lidí, kteří se o tuto problematiku zajímají.

Tato bakalářská práce je zaměřena na člověka, který se chce dozvědět něco o základech obchodování na akciových trzích, akciích, dividendách, o úskalích investování, včetně vysvětlení analýz finančních instrumentů.

V teoretické části mé bakalářské práce se nejprve budeme věnovat historii finančních trhů, co jim předcházelo a s čím, jak a kde se dříve obchodovalo. V druhé kapitole si vysvětlíme pojem akcie, jaké práva mají samotní akcionáři. Následující podkapitoly objasní, jaké druhy akcií existují, co jsou to dividendy, výnosnost versus riziko. Třetí kapitola nám popíše, jak trh funguje, s kým se na trhu můžeme setkat a na jaké trhy se hlavní trh dělí. Ve čtvrté kapitole se dozvíte, co všechno ovlivňuje ceny akcií. Poslední kapitolou v teoretické části je kapitola zabývající se akciovými bublinami, ve které si rozebereme to, co předchází vzniku těchto bublin a co se stane při jejím prasknutí.

V praktické části si představíme dva příklady spekulativních bublin a to Tulipánové bubliny, která vznikla v 17. století v Holandsku a Internetové bubliny z přelomu 20. a 21. století. Po této části následuje kapitola, kde se čtenář dozví, co vše bude potřebovat, kdyby sám chtěl začít obchodovat na burze cenných papírů.

Tato kapitola se dělí na podkapitoly, kde si řekneme pár praktických rad, co má budoucí investor udělat ještě před samotným obchodováním, výběru brookra a co vše si má o této problematice zjistit a kde. Samotnému začátku reálného obchodování se věnuje následující podkapitola. V této kapitole si řekneme něco o psychologii v investování, poplatcích na trhu, doplněných o praktický příklad. Osmá kapitola se věnuje oceňování akcií a to přes fundamentální, technickou a psychologickou analýzu. V poslední kapitole praktické části si představíme společnost ČEZ a uděláme základní analýzu této společnosti. V závěru kapitoly čtenář najde autorův názor a doporučení k této společnosti.

Teoretická část

Teoretická část této bakalářské práce začíná kapitolou zabývající se historií finančních trhů, kde autor řekne čtenáři o vzniku a něco k vývoji trhů z hlediska jejich historie. Vysvětlí pojmy, jako jsou akcie, dividendy, výnosnost versus riziko a vše kolem těchto témat. V další kapitole se autor bude věnovat popisu trhů, jak trhy fungují a kdo na trzích vystupuje. V předposlední kapitole v teoretické části se čtenář seznámí s tím, co vše může ovlivňovat ceny akcií, včetně vysvětlení si pojmů býčí a medvědí trh. V závěru teoretické části se čtenář seznámí s akciovými bublinami, jak a proč tyto bubliny vznikají a co je následkem prasknutí těchto akciových bublin.

1 Historie akciových trhů

Jednou z prvních akciových společností na světě byla anglická akciová společnost Company of Staple, která byla založena roku 1363. Tato společnost měla skupinu 26 obchodníků, kterým dal tuto možnost monopolu Edward III. Tato společnost se zabývala zpracováním a obchodem s vlnou, kůží, olovem a cínem. Mezi další prvotní a známé akciové společnosti patří například anglická akciová společnost British East India Company, která byla založena roku 1600. Nedílnou součástí vzniku akciového trhu, který známe v dnešní době, bylo zavedení a následná stavba burzovních budov a zakládání burzovních klubů, které se stavěly a zakládaly po celém světě. Například v roce 1531 v Antverpách byla postavena jedna z vůbec prvních burzovních budov, toto datum je také považováno za jeden z mezních milníků vývoje světových trhů. Dále se zakládaly a stavěly obchodní kluby a centra po celé Evropě. Například roku 1546 v Lyonu, 1549 v Toulouse, Rouenu 1556, nebo 1563 v Paříži. Tyto burzovní budovy a kluby měly za cíl jediné a to sdružovat obchodníky a zajišťovat mezi nimi obchody. Šlo především o obchody s dluhovými státními cennými papíry. Ten kdo chtěl obchodovat v 16. a především v 17. století se musel stát členem partnerství (partnerships) a následně mohl své peníze investovat do společnosti, se kterou měly výše zmíněné spolky dohodnuté smlouvy o obchodování. Nevýhodou bylo to, že všichni investoři ručili celým svým majetkem, včetně toho majetku, který do společností nevložíli. Postupem času vznikly společnosti, ve kterých investoři ručili pouze majetkem,

který do společnosti vložili, nikoliv však svým osobním majetkem. Tento posun, se již podobal akciovým společnostem, které známe v dnešní době, kde investor ručí pouze penězy vloženými do společnosti. Díky tomuto přístupu byly společnosti ochotny nést mnohem vyšší riziko, než společnosti ve kterých lidé ručili celým svým osobním majetkem a tím pádem tyto společnosti se mohly pouštět do riskantnějších obchodů se zajímavějšími výnosy. Mezi další známé data patří založení amsterdamské burzy v roce 1608. Na amsterdamské burze, se vůbec poprvé začaly obchodovat majetkové cenné papíry.

Roku 1790 vznikl primární trh státní dluhopisů. Sekundární trh byl založen a začal být organizovaným až roku 1792 v New Yorku, kde skupina brokerů ustanovila pravidla pro obchodování s cennými papíry. Díky markantnímu rozvoji průmyslu v americe, se počátkem 19. století hojně začaly vydávat nové emise cenných papírů. Tyto obchody na sekundárním trhu se usídlily roku 1817 na Wall Street ve Spojených státech americkýcha od roku 1863 se tento trh jmenoval New York Stock Exchange jak jej známe nyní. Toto rychlé tempo rozvoje trhů s cennými papíry skončilo Velkou hospodářskou krizí v rozmezí let 1929 až 1932. Zpětné nastartování trhů přišlo až v 50. letech 20. století a to především díky podpoře finančního vzdělání a široké síti investičních společností a také díky reklamě. Nedílnou součástí rozšíření obchodování v pozdější době přispěl internet a jeho prudký rozvoj v domácnostech a obchodování online.

V České republice po druhé světové válce nebyl prostor pro vznik a fungování trhů s cennými papíry. Vše se změnilo až po sametové revoluci (1989), která měla za následek renesanci trhů cenných papírů. Roku 1991 začal fungovat prozatímní sekundární trh pro cenné papíry. Zde se obchodovalo každých čtrnáct dní formou aukcí. Tehdejší komise cenných papírů rozhodovala o připuštění, či zamítnutí cenných papírů, které chtěly společnosti na trhu obchodovat. Tento model obchodování fungoval až do 24.11.1992, kdy vznikla Burza Cenných Papírů Praha, a. s., zápisem do obchodního rejstříku. Pražská burza začla být vedená pod zkratkou BCPP a pod touto zkratkou je vedená i v dnešní době. První obchody se ze začátku pohybovaly v několika desítkách tisíc korun. Významnému nárůstu obliby obchodování na pražské burze přispěla kupónová privatizace a emise nových cenných papírů. Pražská burza se ovšem v roce 1997 dočkala vyřazení mnoha nelikvidních emisí, kvůli jejich nízké likviditě, neboli schopnosti,

hradit své závazky v čas. Tento trend pokračoval i v následujících letech, jak dokládá níže uvedená tabulka.

Rok	1994	1996	1997	2000	2004	2006	2008	2009
Počet emisí	1028	1670	320	151	79	32	28	25

Zdroj: Trhy cenných papírů, Petr Musílek, str. 55

Tab 1: Počty akciových emisí (BCPP, 1994-2009)

2 Co je to akcie

„Akcie je cenný papír představující podíl vlastnictví akciové společnosti. Společnost vydává akcie za účelem získání peněz pro svůj vznik nebo rozvoj aktivit.“ (Akciové trhy a investování, Josef Jílek, str. 22)

Zjednodušeně řečeno, majitel akcií, neboli cenných papírů, je člověk, který vložil určitý podíl, neboli kapitál do společnosti a zároveň nabyt vlastnictví části dané společnosti. To znamená, že má podíl na základním kapitálu akciové společnosti. Člověku, který vlastní akcie se říká akcionář. Akcionář může vlastnit i více druhů akcií rozdílných firem, záleží čistě na něm, co kupuje. Dále akcionář nevlastní přímo danou věc, například koberec v kanceláři, ale část veškerého majetku společnosti vyjádřenou v procentuálním podílu, kterých je shodný s procentuálním počtem vlastněných akcií. Akcie ovšem nese určitá práva a i povinnosti jejího majitele, které upravuje obchodní zákoník a zákon o cenných papírech. Například akcionář má právo na podíl na zisku akciové společnosti ve formě dividendy, o její výši rozhoduje valná hromada. Valná hromada se skládá z akcionářů a rozhoduje kromě dividend, také o tom, jakým způsobem se společnost bude dál rozvíjet, o výběru dozorčí rady a mimo jiné také na volbě představenstva společnosti. Zpravidla se valná hromada schází jednou ročně.

Akcie jako cenný papír vzniká emisí akcií a jejich následným prodejem na trhu a to ze začátku za nominální hodnotu. Nominální hodnota je zpravidla na akciích vyznačena v případě elektronické emise je oficiálně určena předem.

2.1 Druhy akcií

Akcie se dělí na několik druhů, podle určitých kritérií. Jedním z nejzákladnějších dělení je dělení na veřejně obchodovatelné a neveřejně obchodovatelné akcie. Dále lze akcie dělit na kmenové akcie, prioritní akcie a zaměstnanecké akcie.

Kmenové akcie se dále dělí na kmenové akcie A. Vlastníci těchto akcií mají zpravidla nižší hlasovací právo (např. 1 hlasovací právo na 10 držených akcií), nebo jsou zcela zproštěna hlasovacího práva. Cena těchto akcií je většinou nižší než cena obyčejných kmenových akcií. Svolatelné akcie jsou dalším podtypem kmenových akcií. Tento typ akcií se chová stejně jako obyčejné kmenové akcie s tím rozdílem, že jak už napovídá jejich název, je emitent může za určitých předem známých okolností svolat. Mohou existovat jedině za podmínky, že existují klasické kmenové akcie. Mezi další poddruh kmenových akcií patří akcie s oddálenou výplatou dividend. I zde se tyto akcie chovají jako standardní kmenové akcie, ale s tím rozdílem, že výplata dividend proběhne až někdy později v předem známém termínu. Posledním poddruhem kmenových akcií jsou zakladatelské akcie, nebo-li zlaté akcie. Tyto akcie jsou zpravidla výhradně určeny pro zakladatele společnosti. Mohou mít vyšší hlasovací práva (např. 10 hlasovacích práv na 1 akcii), dále mohou mít i jiné výhody (vyšší dividendy). Zpravidla už nedochází k další emisi těchto akcií v již existujícím podniku. Akcie tohoto typu z právního hlediska nemohou být přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu, nebo veřejném trhu.

„Prioritní akcie jsou hybridem mezi kmenovými akciemi a dluhem podniku.“
(Akciové trhy a investování, Josef Jílek, str. 23).

Prioritní akcie mají obvykle pevně stanovenou výši dividendy. Při zániku společnosti mají prioritní akcie přednost před kmenovými akciemi, ale nemají hlasovací práva. Dále mohou mít přednost před kmenovými akciemi při výplatě dividend. Prioritní akcie se mohou i nadále dělit na mnoho dalších poddruhů, mající rozdílná práva a povinnosti.

Zaměstnanecké akcie jsou klasické akcie, již držené podnikem po nějakou dobu, nebo sám podnik je koupí na burze a následně předá zaměstnancům a tím se z nich stanou zaměstnanecké akcie. Předání může být na konkrétní jméno. Další specifikací těchto akcií je to, že mohou být podnikem použity k motivaci

zaměstnanců, či udržení zaměstnanců ve firmě. Zaměstnanec většinou tyto akcie může prodat až za několik let a to mnohdy ještě po částech. Například polovinu akcií může prodat nejdříve za dva roky a druhou polovinu za další dva roky. Tento druh akcií je zaváděn také jako odměna zaměstnancům, či při nákupu samotným zaměstnancem je za určitých podmínek osvobozen od daně.

Dělení akcií, jak již bylo zmíněno výše, existuje celá řada, mezi další například patří akcie na jméno, což jsou akcie vázány na určité jméno akcionáře. Akcie na doručitele znamenají, že nejsou vázány na konkrétního akcionáře a výkon práv provádí ten, kdo je jejich majitelem a převod je možný pouhým předáním.

Za zmínění ještě stojí poslední významné dělení a to dělení na zaknihované akcie a listinné akcie. Rozdíl je jednoduchý, zaknihované akcie jsou zaznamenány v databázi Střediska cenných papírů (SCP), výhodou je, že mohou být vystaveny na doručitele, nebo na jméno. Když jsou vystaveny na doručitele, tak je zajištěna anonymita jejich držitele. Listinné akcie jsou formou fyzických papírů, které jsou na konkrétní jméno a akcionář je má v papírové formě. Za zmínku stojí také to, že prodej se provádí přes rubopis (zde je uvedeno, kdo komu akcii prodal a kdy).

Existuje i mnoho dalších druhů akcií a jejich kombinací.

2.2 Dividendy a výnosnost akcií

„Podíl na zisku se majiteli akcie vyplácí formou dividend. Ziskovost je však možné pouze předvídat, nikoli zaručit a investoři si musí uvědomit, že v případě, že se podnik stane neziskový, potom příjem ve formě dividend může klesnout nebo zcela ustát. Navíc, i když je podnik ziskový, vedení může navrhnout zadržet zisky za účelem naplnění fondů pro investice podniku, z čehož v dlouhodobém horizontu mohou mít akcionáři prospěch. Pak bude zadržetí dividend spojeno s budoucími příjmy ze současné investice.“ (Akciové trhy a investování, Josef Jílek, str. 30)

Jinými slovy, dividenda je odměna pro akcionáře za držení akcie v určitém období. Dividendy se obvykle vyplácejí ročně, u některých společností i pololetně, či čtvrtletně. Chce-li akcionář dostat dividendu, musí akcii vlastnit v takzvaný Ex-date (když akcionář vlastní akcii od tohoto dne, nebo pozdějšího, nenáleží mu

schválená dividenda za předešlé období). Dividenda je odměnou toho, jak si podnik počínal v určitém období. Celkový zisk společnosti se přepočítává poměrem k počtu akcií vydaných. Uvedme si to na jednoduchém příkladu.

Společnost vydala 100 akcií, každá akcie má hodnotu 1 000 korun. Hodnota podniku je tedy $100 \cdot 1\,000 = 100\,000$. Zisk podniku za rok je 20 000 korun. Z toho vyplývá, že každá akcie vynesla jejímu držiteli 200 korun ($20\,000/100$). Těchto 200 korun ovšem ještě není dividenda. Výše dividendy musí být nejprve navržena a poté akcionáři na valné hromadě schválena. Zpravidla se část zisku vloží do fondů podniku pro budoucí investice, případné ztráty, povinné rezervy, pokrytí ztrát z minulých let a jiných. Zbytek může být vyplacen formou dividend, ale nemusí. Vše závisí na výše zmíněné valné hromadě. Dividendy některé společnosti svým akcionářům vyplácejí pravidelně, mnohdy i v pravidelné výši. Mezi společnostmi, které pravidelně dividendy vyplácejí, patří ČEZ, Philips Morris, Komerční banka a mnohé jiné. Ze zahraničních titulů jsou to například Coca-Cola, Apple, IBM.

Akciónům, které vyplácejí dividendy se zpravidla počítají takzvané dividendové výnosy, kterých existuje celá řada. My si ukážeme dva základní, které můžeme vidět v následujících vzorcích.

Základní vzorec pro výpočet dividendového výnosu je dán poměrem ceny akcie vůči vyplacené dividendě v daném roce, která se v průběhu času zpravidla mění, protože cena akcií kolísá a není většinou stejná.

$$\frac{\text{cena akcie}}{\text{výše vyplacené dividendy}} = \text{dividendový výnos}$$

Výnos za období držení akcie v případě jednoduchého úročení je dána vzorcem.

$$P_0 = \sum_{i=1}^{n-1} \frac{D_i}{1+r \frac{t_i}{360}} + \frac{P_n}{1+r \frac{t_n}{360}}$$

Výnos za období držení akcie v případě složeného úročení je dána vzorcem.

$$P_0 = \sum_{i=1}^{n-1} \frac{D_i}{(1+r)^{t_i}} + \frac{P_n}{(1+r)^{t_n}}$$

kde: D_i = $n-1$ dividend za období držení finančního aktiva,

P_0 = cena pořízení akcie,

P_n = cena akcie na konci období držení,

t_i = okamžik i -té dividendy,

t_n = období držení akcie.

(Akciové trhy a investování, Josef Jílek, str. 28, 29)

2.3 Výnosnost verzus riziko

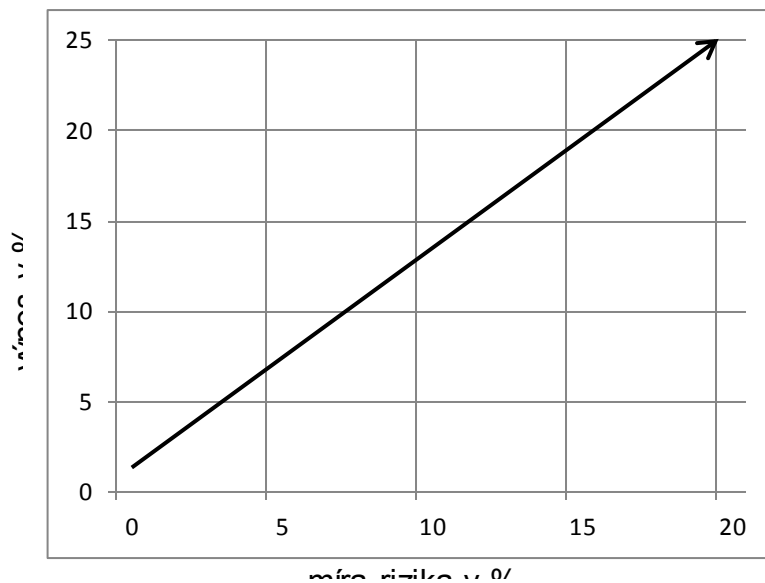
„Výnos je motivem pro investování a odměnou za realizaci investičního procesu.“

(Trhy cenných papírů, Petr Musílek, str. 28)

Výnos představuje v penězích oceněný výkon za určité období. Každý investor (akcionář) chce vysoký výnos své investice. Vysoký výnos ovšem nese i vyšší riziko. Zpravidla platí, čím vyšší bude předpokládaný výnos, tím vyšší je riziko a naopak.

„Finanční riziko je obecně definováno jako potenciální finanční ztráta subjektu na finančním trhu, tj. nikoli již existující realizovaná či nerealizovaná finanční ztráta, ale ztráta v budoucnosti.“ (Finanční trhy a investování, Josef Jílek, str. 67)

S rizikem se můžeme setkat při koupi jakýkoliv akcií, neexistuje akcie, která má riziko nula, vždy nějaké je a vždy bude. Ten, kdo chce na akciích vydělat, musí rizika podstoupit, je ovšem jen na něm, jak velkému riziku půjde vstříc.

Zdroj: vlastní tvorba

Obr 1: Výnos versus riziko

Jak je vidět na grafu, riziko a výnos jdou ruku v ruce. Se zvyšujícím se výnosem roste i míra rizika a naopak.

Akciové riziko znamená riziko ze změny v ceně akcií, poklesu, růstu či stagnaci. Vypočítá se pomocí směrodatné odchylky od průměru. Akciové riziko zahrnuje možnost ztráty i zisku na akciích. Stanovuje se z volatility (kolísání) ceny akcií za určité období. Obecně platí, že čím je vyšší volatilita ceny, tím je finanční instrument rizikovější.

3 Popis trhu a jak trh funguje

Akciový trh je rozmanitý, nevyzpytatelný a mnohdy nepředvídatelný. Není žádná jistota, kam trh bude směřovat a jak se v budoucnu vyvine. Zkušenosti investoři mohou pouze s vysokou pravděpodobností vývoj trhu odhadnout. Správná volba ve správný čas mnohdy znamená zisk a špatná volba ztrátu finančních prostředků.

„Na trhu cenných papírů jsou peněžní prostředky alokovány od přebytkových jednotek k jednotkám deficitním prostřednictvím různých druhů cenných papírů. Deficitní jednotky emitují různé druhy krátkodobých nebo dlouhodobých cenných papírů a přebytkové jednotky investují své úspory do těchto instrumentů.“ (Trhy cenných papírů, Petr Musílek, str. 26)

Trhy cenných papírů dělíme na tři základní trhy:

- **Akciové trhy**
- **Trhy dluhopisů**
- **Trhy finančních derivátů**

Na každém z těchto trhů obchodujeme s takovými cennými papíry, které vyplývají z názvů těchto trhů, což jsou akcie, dluhopisy a finanční deriváty. Finanční deriváty jsou finanční nástroje a jejich cena je odvozena z ceny podkladového aktiva. Jde o smlouvy, jinak řečeno o kontrakty, mezi obchodníky a subjekty, které tyto kontrakty vydávají.

Například farmář prodává kontrakt na vypěstované obilí v příštím roce obchodníkovi, který tento kontrakt kupuje za běžnou cenu. Farmář má tedy již dohodnutého kupce jeho obilí, když obilí ještě není sklizeno. Může se stát, že bude obilí nadbytek a cena bude klesat, ale farmář obilí prodá za předem dohodnutou cenu a tím pádem vydělá. Druhou alternativou je, že bude období sucha a ceny obilí porostou, ale tento farmář má již dohodnutou cenu, za kterou obilí prodá. Tyto kontrakty se pak navzájem obchodují i mezi obchodníky a jejich cena se může měnit. Mezi finanční deriváty patří například Futures, Forvardy, Swap, Opce, Warranty a mnohé další.

My se budeme podrobněji věnovat akciovému trhu, který se dále dělí na primární a sekundární trh.

Na primárním trhu se akcie nabízejí přímo společností, která je emituje a vkládá na trh. Společnost inkasuje peníze přímo od investorů, kteří tím získají určitý podíl v dané společnosti.

Sekundární trh je místem, kde se akcie společností obchodují navzájem mezi investory. Peníze nedostává daná společnost, která emitovala akcie na primárním trhu, ale samotní investoři navzájem v závislosti na nákupu, či prodeji. Na akciovém trhu se střetávají investoři, kteří mají zájem o koupi, či prodej akcií, brokři, kteří zprostředkovávají obchody menším investorům. Největšími hráči na

tomto trhu jsou banky, národní banky, nadnárodní fondy a velké investiční společnosti.

Samotný akciový trh, je trhem, kde se obchodují akcie. Dělí se na trh organizovaný, což je burza a trh neorganizovaný, neboli mimoburzovní, kterému se říká zkráceně OTC. Celosvětový denní obrat akciového trhu se pohybuje nad hranicí 250 miliard amerických dolarů. Říká se, že akciové trhy jsou symbolem kapitalismu.

4 Co ovlivňuje ceny akcií

Veřejně obchodovatelné akcie se na akciovém trhu obchodují a zde se střetává nabídka s poptávkou a tento střet nejvýznaměji ovlivňuje jejich cenu a chování na trhu. Na začátku, tedy u emise akcií, rozhoduje o ceně sám podnik, kolik akcií se vydá, kolik procent jich bude veřejně obchodovatelných a jaká bude jednotková cena akcie. Vše přitom závisí také na dosavadní výkonnosti a tržní hodnotě dosavadního podniku. I když jsou již akcie vydané a obchodovatelné, tak také nemalým způsobem jejich cenu ovlivňuje výkonnost podniku za určité období. Akcionáři se o výkonnosti podniku zpravidla dozvídají z výsledků hospodaření sestavených čtvrtletně. Hodně informací o tom jak si podnik stojí, se akcionář může dozvědět na valné hromadě, kde vystoupí představenstvo podniku a dozorčí rada, která má kontrolní moc. Nedílnou součástí co ovlivňuje ceny akcií je poptávka po jejich produktech, službách, nebo regulace států ve kterých společnosti působí. Dále, ceny ovlivňuje politická situace v zemi. Nedílnou součástí, ovlivňující ceny akcií, jsou takzvané býčí trhy a medvědí trhy. Býčí trh znamená, že určitá akcie má vysokou poptávku a většina investorů spoléhá na růst ceny akcie. Kvůli tomu cena této akcie roste, jelikož je po této akcie zvýšená poptávka. Medvědí trh znamená přesný opak. Většina investorů je skeptická vůči dané akcií a nevěří jí a odhaduje její pokles a mnozí akcionáři akcie tohoto typu prodávají a tím pádem cena klesá.

5 Akciové bubliny

Akciová bublina, nebo-li spekulativní bublina, je rychle roustící akcií (zvyšuje se její cena), která nemá pro růst pádný a jasný důvod. Ve světě neexistují jen akciové bubliny, ale známé jsou i komoditní, měnové či dluhové bubliny.

Akciové bubliny vznikají díky stádovému chování lidí na finančních trzích. Stádové chování lidí se dá vysvětlit, jako chování kde jedince se nechá strhnout davem lidí kolem sebe a dělá to co zbytek investorů, ať jde o nákup, držení či prodej finančních instrumentů. Tento investor se pak nerozhoduje racionálně a podle ukazatelů trhu, ale podle davového „šilenství“. Akciová bublina, jako každá normální bublina, nejprve roste a pak praskne. Růst takovéto akciové bubliny je rychlejší než růst trhu a proto láká mnohé investory na vstupy do pozic, neboli k nákupu dané akcie, která je akciovou bublinou. Postupem času se zpravidla přidávají další a další investoři, kteří vidí rychle vydělané peníze za krátký čas. Kvůli velkému zájmu o danou akcii roste i její cena a to mnohdy obrovskou rychlostí v řádech desítek procent denně a v některých případech i více. Nikdo však neví kdy a kde má akciová bublina svůj vrchol a mnozí z investorů ani nepoznají, že se jedná o akciovou bublinu. Ti, kdo to ovšem poznají a včas prodají své pozice před prasknutím bubliny, tak inkasují zisk a mnohdy vydělají nemalé peníze. Druhá skupina lidí, kterých bývá většina, o své peníze rychle přijde. Mnohé bubliny jsou zakládány úmyslně předem dohodnutým společnostmi, či fyzickými osobami a věří v nastartování stádového chování ostatních hráčů na trhu. Tito předem dohodnutí účastníci trhu pak většinou v čas prodají své pozice a tím pádem vydělají peníze. Může se stát, že obchodování bubliny může být státem pozastaveno a může vést až k zahájení trestního řízení proti daným subjektům, kteří tuto bublinu fiktivně vytvořili.

Praktická část

Nyní následuje praktická část, ve které si nejprve ukážeme pár příkladů spekuláčních bublin. Nadále se budeme věnovat tomu, co vše potřebuje člověk, než začne obchodovat a na co si dát v samotných začátcích pozor a čemu se vyvarovat. Následně rozebereme fundamentální analýzu, technickou analýzu a psychologickou analýzu, což jsou nástroje, které by měl každý investor více, či méně znát. Na závěr práce v deváté kapitole si uvedeme pár cenných legálních i nelegálních informací, kterých se ve světě obchodování nejen s akcemi využívá.

6 Příklady spekuláčních bublin

V této kapitole si ukážeme dvě akciové bubliny, které se již odehrály v historii. První z nich je považována za vůbec jednu z prvních spekuláčních bublin, která také podléhala davové psychologii a davovému chování lidí. Tulipánová bublina z roku 1630 až 1637 v holandsku popisuje obchodování s cibulkami tulipánů. Ve zkratce se jednalo o to, že v holandsku se ve velkém pěstovaly a navzájem křížily tulipány. Jak obliba tulipánů rostla, tak rostla i jejich cena, respektive cena jejich cibulek. Při takové oblibě byl vydán i takzvaný Tulipánový zákon, který hrozil vězením za poškozování cibulek tulipánů. Mnozí lidé do cibulek dali celé své majetky v domnění vysokých výnosů. To vedlo k přesycení trhu. Postupem času byla vyšší nabídka tulipánových cibulek než poptávka po tomto artiklu. To mělo za následek strmý propad cen a obchodníci a celé společnosti začali bankrotovat. Vedlo to až k ochromení tamějšího hospodářství.

Druhý příklad je z novodobé historie a jedná se o takzvanou Internetovou bublinu z let 1995 až 2001. Jednalo se o náhlý nárůst cen akcií internetových firem ve Spojených státech amerických. Tyto společnosti se zakládaly ve velké míře a snažili se přilákat další a další investory a počty klientů a to i přes to, že mnohé z těchto společností měly velké ztráty každý rok a tím pádem byly ztrátové. Vedení těchto společností tvrdilo investorům, že jejich podnik bude rychle růst podobně, jak tomu bylo u společnosti Billa Gatese Microsoftu. Ceny šly rychle vzhůru a začali investovat i lidé, kteří tomuto podivnému nárůstu nejprve nevěřili včetně velmi zkušených investorů. To mělo za následek ještě vyšší nárůst cen. Vrcholem bubliny se stal 10. březen roku 2000, kdy trh dosáhl vrcholu. Již 11. března stejného roku nastal strmý pád trhu. Tento propad zaznamenaly na svých účtech i

trhy všude po světě. Například německá burza, která byla založena roku 1997, měla při svém vzniku pouze dva podniky. Jednalo se o společnosti Bertrand a MobilCom. Koncem roku bylo technologických podniků na tamějším trhu již 17. V následujícím roce to již bylo 63 společností. Roku 1999 počet technologických firem na německém trhu přesáhl cifru 200 společností. V březnu roku 2000 nastal pád stejně jako ve Spojených státech amerických. Do dubna roku 2000 německý index zahrnující technologické firmy klesl o 30 %. Na tomto celosvětovém propadu měly částečnou vinnu i teroristické útoky 11.9. roku 2001.

Centrální banky ve všech státech by měly dohlížet a předcházet akciovým bublinám na trzích a regulovat jejich ceny. V historii již existuje celá řada bublin a finančních skandálů, ze kterých se mohou investoři poučit. Jedná se například o akciovou bublinu z roku 1987, účetní skandál z roku 2001 s americkou společností Enron. Mezi další příklady bankrotů patří společnosti Texaco, Worldcom, PacificGas and Electric a mnoho dalších.

(Akciové trhy a investování, Josef Jílek, str. 263)

7 Co potřebujeme, když sami chceme začít obchodovat

Každý budoucí investor řeší otázku toho, co bude potřebovat před samotným obchodováním s akciemi. V první řadě musí vědět kolik peněz je ochoten do obchodování investovat. Tyto peníze by měly být volným kapitálem. Jinak řečeno, když investor o tyto peníze přijde, nijak to neohrozí jeho základní životní potřeby, potřeby jeho rodiny a nedostane se tak kvůli tomu do finanční tísně, popřípadě do dluhů.

Zadruhé by si měl vybrat takzvaného brookra, neboli společnost, přes kterou bude investování provádět. Brooker je prostředník mezi investorem a akciovým, či jiným trhem. Samotné obchodování je také spojeno s poplatky, které inkasuje samotný broker za zprostředkování nákupů a prodejů. Tyto poplatky se liší v závislosti na výběru brookra. Tento výběr nabízí velké možnosti, výhody i nevýhody při samotném obchodování. Proto je dobré tento výběr nepodcenit a vyhradit si na to dostatek času. Mezi známé brookry patří XTB, Patria, Plus 500 a mnoho dalších. Nezbytnou součástí obchodování je založení bankovního účtu na převod peněz k brookrovi a od něj. Nedílnou součástí obchodování je základní znalost pojmů, které si vysvětlíme později.

7.1 Co dělat ještě před samotným obchodováním

Nedílnou součástí obchodování je základní znalost pojmů a zkratk, se kterými se můžete v obchodování setkat. Tyto zkratky se ve většině případů dozvíte na stránkách svého brookra, nebo kdekoli na internetu, či v publikacích. Mezi hlavní zkratky a pojmy patří: AOS, arbitráž, akvizice, blue chips, broker, burzovní index, duální listing, emise, emitent, fond, IPO, LOT, pákový efekt, P/E RATIO, spread, volatilita, Ex-date, věřitel a mnoho dalších. Tyto zkratky budou vysvětleny v následující kapitole, která se zkratkami zabývá. Dále je dobré pro úspěšný start obchodování si přečíst základní publikace o obchodování jako například Forex jak zbohatnout a nekrást, Obchodování na komoditních trzích, Akciové trhy a investování a jiné. Poslední zmíněná publikace obsahuje podrobnější a hlubší informace o trzích a o obchodování. Budoucí investor by si měl vyzkoušet obchodování určitě nanečisto, dle mých zkušeností alespoň po dobu několika týdnů, nebo klidně i měsíců. Jednou z forem obchodování nanečisto je s tužkou a papírem, kde si budoucí investor píše kdy, co nakoupil a kdy a co prodal a počítání si výnosů a ztrát. Další možností, která by měla určitě následovat těsně před obchodování je založení si demo účtu u jednoho z vybraných brookrů. Toto by si budoucí investor měl vyzkoušet, aniž by musel riskovat vlastní peníze. Dobrým počinem je založení si více demo účtů u různých brookrů a zkoušet a zkoušet obchodovat a projít si a vyzkoušet instrumenty, kterými brookři disponují. Investor by měl pamatovat na zásadní věc, to že se mu daří a je úspěšný na demo účtech, ještě neznamena, že bude úspěšným investorem při investicích s reálnými penězi. Skoro každý takovýto začínající investor si řekne, že mu to půjde i s reálnými penězi a pak se nestačí divit, jak snadno prodělal. Psychika dělá mnoho, a když se začne jednat o reálné finanční prostředky a ne jen o fiktivní čísla, nebo body na demo účtech, hodně lidí se na trzích začne chovat jinak, než se chovala doposud na demo účtech. Proto je dobré si na začátku stanovit nějakou základní strategii, kolik jsem ochoten riskovat a jaký procentuální zisk, či ztrátu jsem ochoten akceptovat a tohoto se držet. Procházení si doporučení známých a úspěšných investorů a společností zabývajících se obchodováním se určitě vyplatí, zde může investor pochytit, čeho se tito investoři a velcí hráči trhu drží a na co si dávají pozor. Budoucí investor by si měl rozmyslet, s čím bude obchodovat, jaké akcie zvolí a bude-li obchodovat krátkodobě, středně době, nebo

dlouhodobě. Ze začátku je dobré si vytipovat pár společností a projít si jejich historii grafů, produkty a služby co nabízejí a na čem vydělávají, popřípadě do čeho investují své volné finanční prostředky. Takovému sledování se již říká analýza. Samozřejmě není možné takto sledovat všechny akcie na světě a čekat na výhodnou situaci pro vstup do pozice (nákup cenných papírů), ale je dobré, jak již bylo zmíněno výše vybrat si pár akciových titulů z rozdílných oblastí působení a ty sledovat.

7.2 Na co si dát v začátcích pozor

V začátcích by si měl začínající investor dát pozor na pár komplikací, již při samotném přihlašování na reálný účet. Jedná se o ověřovací sms, různé kódy a hesla sloužící pro maximální bezpečí investorových finančních prostředků. Na mnohých demo účtech, se s těmito ověřovacími protokoly totožnosti nesečkáte, ale jakmile si otevřete reálný účet, tak vás doslova zahltní. Proto je dobré, si vše řádně pročíst a promyslet a hlavně nezapomenout hesla a přihlašovací údaje ke svému účtu s reálnými finančními prostředky.

Mezi další komplikace může patřit stres a pocit, že investor „něco“ nestíhá a to, že ho tlačí čas. Nenechte se těmito pocity pohltit, a když si myslíte, že ztrácíte možnost vstoupit do zajímavé pozice, tak do ní nevstupujte pod tlakem. Věřte tomu, že se naskytne ještě mnoho příznivých možností pro vstup do pozice a když jednu propásnete, tak se nic neděje. Určitě by si do svých obchodů začínající investor neměl nechat radit od lidí, kteří o obchodování vědí ještě méně než investor sám. Mezi příklady neznalých „rádců“ mohou patřit rodiče, přátelé a další lidé, se kterými přichází investor do styku, a oni sami nemají o obchodování skoro žádné ponětí. Investor by se měl nechat inspirovat raději úspěšnými investory a lidmi, kteří mají s investováním nějaké zkušenosti.

K dalším úskalím prvních obchodů určitě patří prvotní ztrátový obchod, nebo obchody, kterým se nevyhne žádný investor, který to s obchodováním myslí vážně. Neexistuje zkušený investor, který by ve své historii na něčem neprodělal i samotný miliardář Warren Buffet, přezdívaný jako Věštec z Omahy a světová ikona obchodování někdy na něčem prodělal. Důležité je ovšem celkový zisk, jestli je kladný nebo záporný za určité období, zpravidla jednoho roku. Proto by začínající investor měl dbát na rozum a nenechat za sebe obchodovat své emoce,

popřípadě strach a tím pádem obchodovat bez rozmyslu, jen se snahou uzavřít alespoň nějaký obchod.

Určitě by nový obchodník na trhu neměl kupovat malé objemy kontraktů, cenných papírů a to z důvodu poplatků brookrovi. Mnozí z brookrů mají nastaveny minimální poplatky, například 80 korun za obchod, ať nákup, nebo prodej. Výše minimálních poplatků se začíná většinou měnit, až investor přesáhne nějakou hodnotu obchodu a poplatek se začne počítat procentem z obchodovaného objemu. Uvedme si jednoduchý příklad.

Investor chce koupit jednu akcii společnosti ČEZ za hodnotu 420 korun, dalších řekněme 80 korun dá za zprostředkování obchodu brookrovi (ceny se liší brookr od brookra). Nyní investor čeká, až se cena jeho akcie zvedne. Kdyby se cena akcie zvedla o 20 % a cena akcie by tudíž byla 504 korun a investor by se rozhodl akcii prodat za poplatek dalších 80 korun, tak by měl celkově ztrátu a to i přes to, že hodnota akcie stoupla o 20 % (420 nákup akcie + 80 za poplatek při nákupu + 80 poplatek při prodeji = 580), protože 580 korun investor zaplatil za nákup a poplatky na trhu jsou více, než investor utžil z prodané akcie v hodnotě 504 korun. Z toho vyplývá ztráta ($580 - 504 = -76$).

Když investor ovšem nekoupí jednu akcii, ale 20 akcií, tak poplatky při nákupu a prodeji budou stejné (160 korun), ale hodnota zisku bude kladná. ($20 * 420 = 8\,400$) plus 80 korun za poplatek při nákupu, versus ($20 * 504 = 10\,080$) plus 80 korun za poplatek při prodeji. Z čehož vyplývá zisk z akcií je 10 080 mínus počáteční investice ve výši 8 400 a mínus 160 za poplatky při zprostředkování nákupu a prodeje akcií, tak se rovná zisku + 1 520 korun. Tento poplatek se většinou začne lišit až u hodnot kolem 20 tisíc korun a víc, kde se výpočítá procentuálním poměrem z obchodované částky. Například obchod za 20 000 bude mít poplatek $20\,000 * 0,0045 = 90$, což 90 bude poplatkem za zprostředkovaný obchod. Tento koeficient (0,0045) se může lišit na velikosti obchodu, například u obchodů nad 1 milión je koeficient 0,0035. Z tohoto důvodu je dobré investovat do akcií částku kolem 20 000 korun a vyšší. Zde uvedené koeficienty poplatků a částky jsou jen ilustrační a liší se v závislosti na brookrovi.

Z těchto důvodů, jak již bylo zmíněno výše, nepodceňujte výběr svého brookra a přečtěte si o tom jaké má poplatky, včetně poplatků, které většinou musí investor vynaložit na vklady a převody peněz z a do obchodního účtu, přes svůj osobní bankovní účet.

8 Metody oceňování akcií

„Na začátku je třeba uvést, že žádná spolehlivá metoda stanovení „správné“ hodnoty akcie neexistuje. (Akciové trhy a investování, Josef Jílek, str. 85)

Oceňování akcií je složitý proces a zahrnuje faktory, kterými se akcie oceňují. Nikdy však není možné zahrnout všechny faktory a tak dosáhnout pravdivého ocenění akcie. Vyskytneli se na trhu akcie, která není správně oceněna, investoři toho okamžitě využijí a tato akcie je hned vykoupena a její cena tím pádem vzroste na vyšší hodnotu. Metod oceňování akcií je celá řada, my se podíváme na tři základní metody a to Fundamentální analýzu, Technickou analýzu a Psychologickou analýzu.

8.1 Fundamentální analýza

„Fundamentální analýza (fundamental analysis) studuje výkonnost společnosti v minulosti na základě aktivity společnosti jako celku. Nevylučuje použití formálních matematických modelů. V praxi se nejčastěji používá metoda založená na poměru P/E.“ (Akciové trhy a investování, Josef Jílek, str. 96)

Fundamentální cena $P = (P/E) * E$, kde E je předpokládaný zisk na akcii a P, je hodnota akcie.

Fundamentální analýza se zaměřuje především na středně až dlouhodobé období a odpovídá na otázku, jaké akcie koupit, nebo prodat. Dále má fundamentální analýza v globálu velmi široký záběr, sleduje mnoho hodnot a prvků, jako je například hodnota akcie vůči její skutečné hodnotě. Tento typ analýzy se snaží poskytnout odpověď na to, které akcie jsou podhodnocené a které ne. Nejtěžší na této metodě je obstarání dat a jejich pravdivost. Když jsou potřebná data sehnána a za předpokladu, že jsou pravdivá, tak to ještě neznamená, že odhad, nebo-li předpověď hodnoty akcie bude správná. Jednou z největších chyb u fundamentální analýzy je to, že hodnoty společností se počítají na základě předpovídajících výnosů v budoucnu a právě tyto předpovědi výnosů bývají velmi často nadhodnoceny a tím pádem jsou nadhodnoceny ceny akcií těchto společností. Fundamentální analytik určuje ceny společností na základě vývoje regionální, národní a globální ekonomiky. Fundamentální akciová analýza má

faktory ve třech stupních, mezi které patří faktory makroekonomické, odvětvové a faktory jednotlivých společností v daném sektoru. Například podle Kingsovy teorie (1966) jsou akciové kursy ovlivňovány odvětvovými vlivy v průměru ze 13 procent a z hlediska makroekonomického je to v průměru více než 50 procent. Tento typ analýzy se soustředí na podmínky a tyto podmínky změn jsou mimo trh, kdežto technická analýza se soustředí na podmínky, které nalezneme přímo na samotném trhu.

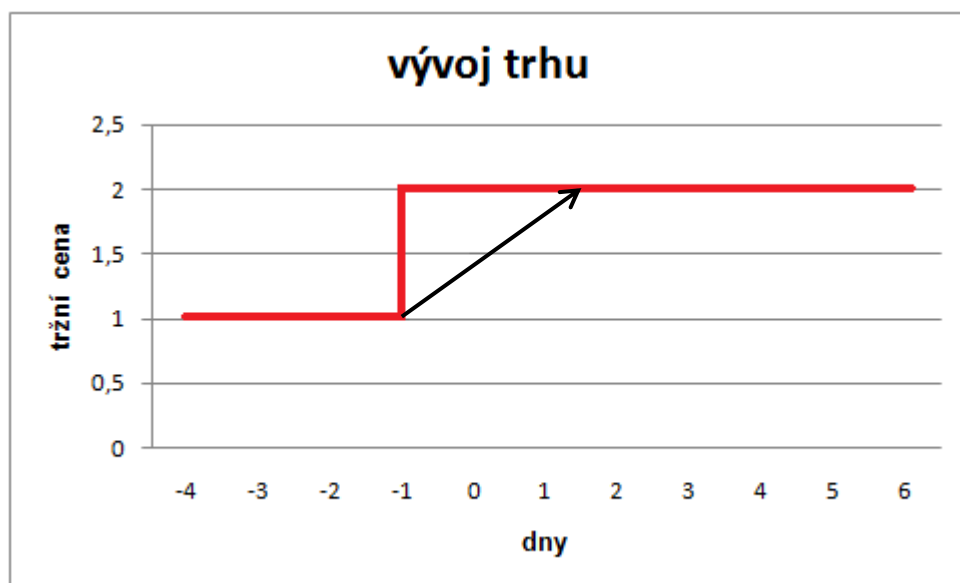
8.2 Technická analýza

„Technická analýza je oproti fundamentální analýze, jejíž modely jsou založeny na fundamentálních datech (zisky, tržby, očekávaný růst, zisku a dividend, finanční analýza), postavena na publikovaných tržních datech. Za tato data považujeme tržní ceny jednotlivých akcií, indexy, objemy obchodů a technické indikátory. Techničtí analytici se domnívají, že pouze tržní data jsou relevantní pro úspěšnou obchodní strategii na akciových trzích.“ (Trhy cenných papírů, Petr Musilek, str. 389)

„Technická analýza studuje historický vývoj tržních cen akcií a objem obchodování s cílem předpovědi budoucích trendů.“ (Akciové trhy a investování, Josef Jílek, str. 102)

Tento typ analýzy sleduje chování cen daných cenných papírů z minulosti a poté se snaží určit její další vývoj pomocí indikátorů a v budoucnu zjistit ideální čas pro vstup do pozice. Technická analýza se zaměřuje především na správné určení času nákupu, či prodeje finančních nástrojů. Jde o analýzu z hlediska krátkodobého. Jde o posuzování struktury trhu z pesimistického, nebo optimistického přístupu investorů a předpokládá, že tento nastolený trend bude nadále pokračovat v krátkém období. Prvkem této analýzy je také bez pochyby používání takzvaných již v praxi ověřených metod obchodování a snaha zachytit trendy růstu, popřípadě poklesu cen akcií ještě dříve, než se finanční trhy přizpůsobí této změně. Mezi další předpoklad technické analýzy patří, že trhy se pohybují podle jasných indikátorů a ne nahodile. Změny na trzích ovšem ne všichni techničtí analytici zjistí ve stejnou dobu, někteří dříve než ostatní a

přízpůsobí se tudíž změně dříve. Každá technická analýza má časové zpoždění jak dokládá následující obrázek grafu.

Zdroj: vlastní tvorba

Obr 2: Vývoj trhu

Šipka ukazuje potřebný časový úsek k rozpoznání změny a nastolení rozhodnutí podle technické analýzy.

8.3 Psychologická analýza

„Psychologická analýza (psychological analysis) vychází z toho, že investiční rozhodnutí je z velké míry ovlivněno emocemi.“ (Akciové trhy a investování, Josef Jílek, str. 114)

Oproti předchozím dvěma analýzám, které zkoumají cenu cenného papíru, tento druh analýzy zkoumá chování ostatních lidí, při nákupech a prodejkách finančních instrumentů. Touha po rychle získaných penězích, chamtivost a lakota zakrývají racionální rozhodování lidí a ti se následně rozhodují emocemi při uzavírání obchodů na trzích. Správný investor by neměl podlehnout nátlaku a davovému rozhodování a měl by se držet logického uvažování. V psychologické analýze nalezneme hlavní dvě skutečnosti, které rozhodují o nákupu, nebo prodeji. Jedná se o již výše zmíněnou chamtivost a strach z prodělání peněz. Podle francouzského psychologa Gustav Le Bona dav vytváří nové vzorce a vlastnosti

chování, než mají jednotlivci v davu. Dav při investování často přijímá názory na takzvané „horké tipy“ od známých a uznávaných investorů.

Z toho vyplývá, že davové chování lidí je velmi lehce zmanipulovatelné a velmi obtížně se předpovídá jeho další rozvoj.

Podle teorie Andrého Kostolanyho existují tři fáze obchodního procesu. V první fázi nakupují spekulanti, jedná se o lidi, racionálně přemýšlející, kteří se nedají strhnout psychologií davu. Ve druhé fázi se k této kategorii investorů, přidávají takzvaní hráči. Hráči jsou podle Kostolanyho lidé, kteří jednají pod vlivem emocí a jejich chování je nepředvídatelné a tvoří, dle jeho slov až 90 procent burzovních investorů. U třetí fáze, kdy se trend láme, nakupuje pouze skupina hráčů, protože skupina spekulantů ví, že investice to tohoto cenného papíru již nemá cenu. Psychologických teorií o chování davu při investování existuje celá řada a všechny se snaží předpovědět, nebo popsat chování lidí při nakupování, či prodávání finančních instrumentů.

9 Základní analýza společnosti ČEZ z hlediska potencionální investice

Nyní si představíme základní a jednoduchou analýzu společnosti ČEZ. Společnost ČEZ je jednou z největších českých společností a působí především v segmentu výroby a distribuce elektrické energie a plynu. Jedná se o akciovou společnost se sídlem v Praze a tržní kapitalizací přes 237 mld. Kč (výroční zpráva 2015). Společnost ČEZ vlastní ze 70 procent ministerstvo financí české republiky. Zbýlých 30 procent akcií mají mezi sebou rozděleny fyzické a právnické osoby. Společnost ČEZ vyplácí posledních několik let pravidelně dividendy ve výši 40 korun na akcii (po zdanění 35 korun).

ČEZ v poslední době bojuje s poklesem velkoobchodních cen elektrické energie. Navzdory tomuto trendu ČEZ v prvním čtvrtletí roku 2016 překonal očekávání a měl čistý zisk v prvním kvartále 10 miliard korun, což je meziročně nárůst o více než 30 procent. Tento zisk posílil určitě příznivý vývoj kurzu amerického dolaru vůči turecké liře.

Nyní následuje autorova analýza společnosti a výhled na budoucí hodnotu akcií a příjem z dividend. Jde o autorův osobní názor a nejedná se o doporučení potencionálním investorům.

Osobně hodnotím akcie této společnosti z dlouhodobého hlediska kladně a to z důvodu neustále rostoucí poptávky po elektrické energii. Dalším z faktorů příznivě ovlivňující vývoj akcií je to, že český stát se bude snažit ČEZ udržet za každých okolností, protože mu plyne z ČEZu nemalé množství finančních prostředků. Dále také proto, že je jeho většinovým vlastníkem a podle mého názoru by neměl být problém, aby stát podpořil jednorázovou dotací ČEZ, kdyby to potřeboval.

Podle mého názoru je nyní vhodná doba ke koupi akcií a to z důvodu podhodnocení těchto akcií. Příčinou nižší ceny v posledním roce je to, že ČEZ měl v poslední době problémy s výrobou elektrické energie a to z důvodů odstávky bloků jaderné elektrárny kvůli kontrole svárů. Další nepříznivou informací, která srazila hodnotu akcie pod 500 korun za kus, je problém výstavby elektrárny Pljevlja v Černé Hoře. Když k těmto poznatkům přičteme to, že předpokládaná výše dividendy by se měnit nemusela, tak dividendový výnos na akcii bude přes 9,5 % (40 Kč výše dividendy / 415 Kč hodnota akcie) a to za předpokladu, že akcionář nakoupí akcie v tomto období (listopad 2016). Z těchto výše zmíněných důvodů, vidím příležitost pro vstup do pozice, neboli k nákupu těchto akcií.

Závěr

Tato bakalářská práce byla zaměřena na prohloubení základních znalostí čtenáře v oblasti akciových trhů, investování a vysvětlila základní pojmy a zkratky tohoto tématu.

V teoretické části jsme se nejprve věnovali historii finančních trhů, co jim předcházelo a s čím se v minulých dobách obchodovalo. Následující kapitoly objasnily pojmy akcie, druhy a poddruhy akcií, práva a povinnosti spojené s držením akcií. Doplněním těchto témat bylo, co jsou to dividendy a výnosnost versus riziko spjaté s obchodováním na finančních trzích. Třetí kapitola popsala, jak trh funguje, kdo na trhu vystupuje a tři hlavní dělení trhu. Další kapitoly v teoretické části se věnovaly věcem, které ovlivňují ceny akcií a akciovými bublinami, včetně toho jak vznikají a zanikají.

V praktické části jsme se dozvěděli o dvou příkladech spekulacních bublin a to Tulipánové a Internetové bublině. Následující kapitola informovala čtenáře o tom, co vše bude potřebovat, když se rozhodne investovat na finančních trzích. V podkapitolách této části se dále čtenář dočetl o několika praktických radách, výběru brookra a jak se zachovat při zahájení obchodování. Dále jsme se věnovali poplatkům na trzích obohacených o příklad a psychologii v začátcích investování. Předposlední kapitola se věnovala oceňování akcií a to formou fundamentální analýzy, technické analýzy a psychologické analýzy. V samotném závěru práce jsme si ve zkratce představili společnost ČEZ, její strukturu akcionářů a její základní analýzu, včetně autorova názoru na tento podnik. Sám autor práce, zde dal i doporučení pro investici do této společnosti na základě aktivit společnosti z minulosti.

Předem definovanými hlavními cíli bylo vysvětlit a ukázat čtenáři jak funguje akciový trh, co potřebuje a na co si má dát pozor, když chce začít obchodovat, a podle čeho zvolit jaké akcie jsou ty vhodné. Posledním cílem práce bylo prohloubit autorovu znalost o tomto tématu.

Všechny cíle jsem ve své bakalářské práci objasnil, jak nejlépe jsem uměl. Co se týče mého prohloubení znalosti o tomto tématu, tak jsem se dozvěděl mnoho zajímavých a mě neznámých informací a přečetl jsem si nemalé množství odborných publikací. Informace získané při tvorbě bakalářské práce určitě využiji

i nadále při studiu, v obchodování na finančních trzích a možná i v budoucím pracovním životě. Podle mého názoru mi tvorba bakalářské práce dala širší pohled na akciové trhy a investování a hodlám se této problematice věnovat i nadále.

Seznam literatury

JÍLEK, J. *Akciové trhy a investování*. 1. vyd. Praha: GradaPublishing, 2009. 656 s. ISBN 978-80-247-2963-3.

JÍLEK, J. *Finanční trhy a investování*. 1. vyd. Praha: GradaPublishing, 2009. 648 s. ISBN 978-80-247-1653-4.

Forex jak zbohatnout a nekrást. Obchodování na měnových trzích. 1. vyd. Praha: GRADA, 2011. 185 s. ISBN 978-80-247-3739-3.

MUSÍLEK, P. *Trhy cenných papírů*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2011. 520 s. ISBN 978-80-86929-70-5

SYROVÝ, P. *Investování pro začátečníky*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 105 s. ISBN 978-80-247-3486-6.

JÍLEK, J. -- MORAVOVÁ, J. *Ekonomické a sociální indikátory. Od statistik k poznatkům*. 1. vyd. Praha: Futura, 2007. 246 s. ISBN 978-80-86844-29-9.

JÍLEK, J. *Finanční a komoditní deriváty v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3696-9.

NESNÍDAL, T. – PODHÁJSKÝ, P. *Obchodování na komoditních trzích průvodce spekulanta* 2. vyd. Grada Publishing, 2007. 200 s. ISBN 80-247-1851-0.

BREALEY, R. – MYERS, S. – ALLEN, F. *Principles of Corporate Finance*. 10. vyd. McGraw-Hill Education, 2010. 960 s. ISBN 978-0-07-353073-4

Patria.cz, detail akcie ČEZ: patria.cz [online]. 5.11.2016 [cit. 2016-11-5]. Dostupné z URL: <https://www.patria.cz/akcie/CEZPbl.PR/cez/online.html>

Cez.cz, pro investory: cez.cz [online]. 5.11.2016 [cit. 2016-11-5]. Dostupné z URL: <https://www.cez.cz/cs/pro-investory.html>

eAkcie.cz, metody oceňování akcií: eakcie.cz [online]. 5.11.2016 [cit. 2016-11-5]. Dostupné z URL: <http://www.eakcie.cz/ocenovani-akcii/>

makléřská-zkouška.cz, slovník burzovních pojmů: maklerska-zkouska.cz [online]. 5.11.2016 [cit. 2016-11-5]. Dostupné z URL: <http://www.maklerska-zkouska.cz/slovník/>

Seznam obrázků a tabulek

Seznam obrázků

Obr. 1 Výnos versus riziko18

Obr. 2 Vývoj trhu29

Seznam tabulek

Tab. 1 Počty akciových emisí (BCPP, 1994-2009)13

ANOTAČNÍ ZÁZNAM

AUTOR	František Pavlát		
STUDIJNÍ OBOR	6208R087 Podniková ekonomika a management obchodu		
NÁZEV PRÁCE	Akciové trhy		
VEDOUCÍ PRÁCE	prof. Ing. Jiří Strouhal, Ph.D.		
KATEDRA	KFMU - Katedra finančního a manažerského účetnictví	ROK ODEVZDÁNÍ	2016
POČET STRAN	37		
POČET OBRÁZKŮ	2		
POČET TABULEK	1		
POČET PŘÍLOH	0		
STRUČNÝ POPIS	<p>Bakalářská práce je zvolena na téma Akciové trhy. Teoretická část je zaměřena na historii finančních trhů, co jim předcházelo a s čím se dříve obchodovalo. Následující kapitoly vysvětlují pojmy akcie, druhy a poddruhy akcií, včetně práv a povinností spojených s držením akcií. V dalších kapitolách se čtenář seznámí s dividendami, výnosem a rizikem spojených s obchodováním na finančních trzích. V závěru teoretické části je zmíněno, jak trh funguje, co ovlivňuje ceny akcií, vznik a zánik akciových bublin. V teoretické části se čtenář dozví o dvou příkladech spekulacních bublin. Na dalších řádcích se čtenář dočte, co vše bude potřebovat, když chce začít obchodovat, několik praktických rad k samotnému obchodování a pár informací o poplatcích v obchodování. Závěr práce obsahuje oceňování akcií, druhy analýz, představení si jednoduché analýzy společnosti ČEZ a v závěru práce autor dodává několik rad a doporučení.</p>		
KLÍČOVÁ SLOVA	<p>Akcie Finanční trh Investor Analýza</p>		
PRÁCE OBSAHUJE UTAJENÉ ČÁSTI: Ne			

ANNOTATION

AUTHOR	František Pavlát		
FIELD	6208R087 Business Management and Sales		
THESIS TITLE	Stock markets		
SUPERVISOR	prof. Ing. Jiří Strouhal, Ph.D.		
DEPARTMENT	KFMU - Department of Financial and Managerial Accounting	YEAR	2016
NUMBER OF PAGES			
	37		
NUMBER OF PICTURES			
	2		
NUMBER OF TABLES			
	1		
NUMBER OF APPENDICES			
	0		
SUMMARY	<p>Bachelor thesis is chosen on topic Stock markets. The theoretical part is focused on history of financial markets, what preceded them and what used to be traded on them. The following chapters explain concepts of stock, types and subtypes of stock, including rights and obligations associated with holding stock. In subsequent chapters the reader will get to know dividends, returns and risks associated with trading the financial markets. The way in which markets work, what influences stock price and origin and termination of market bubbles is mentioned in the conclusion of the theoretical part. The reader will also get to know two types of speculative bubbles in the theoretical part. On following lines the reader will find out, what does he need, when he wants to start trading, some practical tips to the actual trading and some information on charges associated with trading. The conclusion contains valuation of shares, types of analyzes, presentation of a simple analysis of ČEZ a.s. In the end the author adds several advices and recommendations.</p>		
KEY WORDS	<p>Stock Financial market Investor Analysis</p>		
THESIS INCLUDES UNDISCLOSED PARTS: No			